

network to develop (program) a specific investigation plan in appropriate situations, as well as analyze existing investigation plans to find and eliminate errors.

It is worth noting that this Cybercrime Investigation plan, compiled by an artificial neural network, should be of a recommendatory nature. Any edits, changes, etc., as well as decisions on carrying out certain procedural or tactical actions proposed in the plan by an artificial neural network, should be made exclusively by the investigator.

The use of an artificial neural network when planning a cybercrime investigation will contribute to:

- 1) the investigator's ability to effectively and quickly investigate cybercrime;
- 2) save time in scheduling a cybercrime investigation;
- 3) providing the most appropriate tactics and methods that should be applied during the pre-trial investigation of cybercrime;

- 4) a low probability that the investigation will come to a standstill;

- 5) ensuring the protection of human interests in cyberspace;

- 6) educing procedural and tactical errors on the part of law enforcement agencies;

- 7) compliance with the requirements of a reasonable time during criminal proceedings.

- 4) it is unlikely that the investigation will come to a standstill; 5) ensuring the protection of human interests in cyberspace; 6) reduction of procedural and tactical errors on the part of law enforcement agencies; 7) compliance with the requirements of a reasonable time during criminal proceedings.

Key words: planning of cybercrime investigation, artificial neural network, using artificial neural network.

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.44>

УДК 343.214

Олександр Олексійович Ковтун
аспірант

E-mail: kovtunaleksandr24@gmail.com

*Київський університет права
Національної академії наук України*

ОКРЕМІ ЕЛЕМЕНТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДІТОВБИВСТВА

У статті характеризуються та деталізуються окремі елементи криміналістичної характеристика злочину передбаченого ст. 117 Кримінального кодексу України, а саме вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини. Вивчення слідчої практики та спеціальної літератури, щодо наукової організації розслідування, зокрема вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини, показує, що зазначена діяльність неможлива без застосування такої наукової категорії, як криміналістична характеристика. Оскільки криміналі-

стична характеристика є своєрідною інформаційною моделлю, яка дозволить в процесі розслідування даного правопорушення правильно оцінити слідчу ситуацію, визначитись з організаційно правовими діями на початковому етапі розслідування, а саме побудовою версій, складенням відповідних планів тощо. Маючи в своєму арсеналі інформацію щодо окремих елементів даного правопорушення, а саме способу вчинення вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини, місця та часу його вчинення, інформації про особу правопорушника, в даному випадку породілця, дитини яка знайдена мертвою, а також зміни в навколишньому середовищі, та іншої інформації, дозволить органам розслідування ефективніше прогнозувати можливі протікання подій, встановлювати всі обставини які підлягають доказуванню, та осіб причетних до скоєного правопорушення.

Ключові слова: дітовбивство, новонароджена дитина, криміналістична характеристика, об'єкт, місце скоєння злочину, час скоєння злочину.

Постановка проблеми. Право людини на життя проголошується всіма міжнародно-правовими актами про права людини і майже всіма Конституціями країн світу. В демократичній державі пріоритетним напрямком є захист життя людини, тож в ст. 27 Конституції України зазначено, що кожна людина має невід'ємне право на життя, при цьому ніхто не може бути свавільно позбавлений життя, а захищати життя людини – обов'язок держави[1]. Кримінальний кодекс України одним із своїх завдань має правове забезпечення охорони життя людини. Такі діяння та відповідальність за них передбачаються ст.ст. 115-119 КК України. Особлива увага приділена дітовбивству, відповідно до ст. 117 КК України передбачена кримінальна відповідальність матері за вбивство своєї новонародженої дитини [2]. Але правова регламентація не вирішує проблеми злочинності і скоєння посягань на життя зокрема. Враховуючи те, що найкращою профілактикою скоєння будь-якого злочину є його швидке розкриття, розслідування та притягнення до відповідальності, органу розслідування необхідні, як певні засоби так і методи та побудовані на основі практики рекомендації, які будуть сприяти виконанню покладених на них завдань визначених в ст. 2 КПК України «Завдання кримінального провадження» [3, с.3].

Як зазначає Старушкевич А.В., для підвищення оптимізації та ефективності розслідування необхідно формувати криміналістичну характеристику окремих видів злочинів, яка в процесі пошуково-пізнавальної діяльності дозволить встановлювати правопорушника, який вчинив злочин, особливо в умовах неочевидності [4].

Інформація отримана нами і опублікована в даній статті допоможе працівникам правоохоронних органів, процесуальним керівникам, слідчим-суддям висувати версії щодо осіб дітовбивць, про місце вчинення дітовбивства, про місце де можна знайти сліди дітовбивства, про знаряддя яким вчинено дітовбивство і його ознаки тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення наукових праць з криміналістики, щодо дослідження вбивств матір'ю своєї новонародженої

дитини, загалом дає змогу визначити наступні напрями наукового інтересу українських дослідників в даній сфері: А.О. Антошук [5], С.О. Сاینчин [6], О. С. Сاینчин [7], А.В. Старушекевич [4], В. М. Стратонов [8], В.В. Тищенко [9] та інші.

Ми звертаємо увагу на те, що для слідчого важливо знати та вміло використовувати елементи криміналістичної характеристика дітовбивства, оскільки слідова картина дозволить отримати інформацію, на імовірному рівні, щодо окремих елементів дітовбивства, а саме головне, отримати доказову інформацію, завдяки якій і буде розкрито злочин та проведено всестороннє, повне та об'єктивне розслідування. Необхідно виокремити ті елементи зазначеної характеристики які впливають на ефективне зібрання доказів у провадженнях по дітовбивству та зумовлюють швидке його розслідування.

Мета дослідження. Мета даної статті полягає в висвітленні окремих елементів криміналістичної характеристики вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини.

Викладення основного матеріалу. Аналіз судової практики та власний практичний досвід, дозволяють визначити певні проблеми які виникають на початковому етапі розслідування дітовбивства. Для ефективного розслідування дітовбивства необхідно використати знання криміналістики, а саме складові елементи криміналістичної характеристики дітовбивства, яка може надати повну і цілісну картину події. Тому узагальнено надаємо таку характеристику з урахуванням, як теоретичних так і практичних напрацювань окремих науковців та практиків.

Обов'язковою ознакою криміналістичної характеристики є час скоєння дітовбивства. В ст. 117 КК України зазначено, що вбивство «під час пологів або одразу після них» [2]. В результаті цього виникає необхідність розмежувати їх між собою, оскільки це дасть можливість визначатись з маскуванням вбивства природною смертю дитини під час пологів. В більшості випадків дітовбивство скоюють після пологів, що обумовлюється занадто больовим та шоковим станом породіллі під час пологів і фізичною неможливістю для неї в цей час скоїти злочин. Але випадки вбивств під час пологів теж існують. Прикладом є випадок, коли в процесі відокремлення дитини від тіла матері шляхом стискання ніг жінка вбиває дитину. Більш чітким критерієм, який може у всіх випадках вказати межі часу скоєння «вбивства під час пологів» та «вбивство одразу після них», являється факт повного відокремлення новонародженого від материнського тіла, тобто закінчення проходження дитиною через пологові шляхи [12].

Межі конкретно визначеного часу, на протязі якого вбивство новонародженого визнають вчиненим при народженні, обумовлюють відносну рідкість таких справ в судовій практиці та ускладнюють у визнанні цієї ознаки складу злочину. Однак такий підхід по суті є невірним, оскільки він обмежує час, на протязі якого у породіллі може спостерігатись стан, який обумовлюється пологами. Оскільки сила та тривалість психічної нестійкості у породіллі індивідуальний і залежить від ряду суб'єктивних обставин (фізичного та психічного здоров'я, характеру процесу пологів, наявність заходів безпеки тощо), в такому випадку точно вказати в тижнях або

в годинах часові межі завершення такого стану не можливо, тим більше час коли вчинено вбивство. Для вірного визначення цієї ознаки необхідно проводити судово-психіатричну експертизу [13].

Велике значення для характеристики злочину є обставини та місце пологів, де можливо вчинятиметься дітовбивство. Вагітна жінка в силу фізіологічних особливостей організму не в змозі надовго відлучатись від місця свого постійного проживання. Тому пологи, як правило, проходять за місцем проживання породіллі або десь поблизу. Якщо жінка працювала, приховуючи свою вагітність, вона може народити за місцем роботи, а якщо вона навчалась – за місцем навчання. Непоодинокі випадки коли жінка для народження дитини виїжджає за межі населеного пункту до близьких родичів або знайомих, народивши там дитину вона або сама, або з їх допомогою залишають на території того ж місця [5]. Характеризуючи місце скоєння вбивства немовляти можемо констатувати, що це як правило відлюдні місця, досить часті випадки на березі водоймищ, під мостами автострад, горищах будинків, тощо. Як правило виявлення мертвої дитини буває випадковим, під час вигулу собак, пробіжок, пікніків тощо. У разі виявлення трупа дитини необхідно провести детальний огляд. Під час огляду трупа немовляти необхідно детально оглянути місце де його виявлено. Основна задача полягає у тому, щоб за допомогою судово-медичного експерта встановити і зафіксувати такі ознаки: це труп життєздатної дитини чи викидень; особливості які вказують на тривалість життя дитини; за якими ознаками можливо виявити матір дитини, а також місце й умови, в яких відбувались пологи [8, с.54]. Досить важливим після фіксації місця знаходження трупа описати предмети, в які загорнута дитина, одяг, спосіб спеленання дитини, всі предмети які виявлені на тілі трупа чи біля нього, оскільки в подальшому вони можуть слугувати основними джерелами інформації про особистість матері дитини і місце де відбулись пологи [8].

Звертаючи увагу на способи скоєння злочинів можна вказати на більш поширені, до них відносять: задушення дитини руками або зашморгом, затикання дихальних шляхів м'якими предметами (подушка, ковдра, простирadlo) або введення в верхні дихальні шляхи чужорідних тіл та отруйних речовин (ганчірки, вата, листя, земля, нашатирний спирт, метиловий спирт, наркотичні та психотропні речовини), утоплення у воді або у фекаліях, туге замотування дитини, нанесення смертельних ран колючоріжучими предметами, залишення на морозі, спалення на вогні, нанесення ударів тупими предметами. Однак найбільш поширеним способом вбивства новонароджених є удушення, більш жорстокі зустрічаються не дуже часто [11, с.6-7].

Порівняно з іншими видами вбивств, дітовбивство значно частіше скоюється шляхом бездіяльності, а саме у формі відсутності особливих турбот та догляду за новонародженим. Виходячи із сутності бездіяльності, можна лише умовно виділити способи його вчинення, вказуючи на ті дії, які не виконала мати. Окремі способи бездіяльності при дітовбивстві специфічні і при скоєні інших злочинів не зустрічаються. Серед них можна

віділити такі: не очищення ротової порожнини дитини від слизу та крові, не годування дитини, не зав'язування пуповини, залишення у небезпеці, тощо. Досить часто смерть може наступити в результаті переохолодження його тіла, навіть при звичайній кімнатній температурі [12].

Дуже характерним для дітовбивства є позбавлення життя дитини способом, який не залишає після застосування його добре видимих слідів. Це і закриття отворів носа і рота мокрою ганчіркою, введення у мозок через тім'ячко голок. Їх інколи вводять також у серце. Трапляються випадки, коли дитина травмується внаслідок випадання з рук матері, при швидких пологах. Травмування в таких випадках може бути й незначним, оскільки сила удару дитини об підлогу чи якийсь предмет значно послаблюється, амортизується розтягнутою пуповиною. При її розриві довший кінець пуповини залишається з немовлям, а коротший з плацентою [6;12].

Необхідно пам'ятати, що ушкодження від тупих предметів на трупах бувають і випадковими. Вони виникають при очистках туалетів, вигрібних ям, куди були кинуті трупи дітей, при завантаженні контейнерів з сміттям тощо. Експерту потрібно вирішити питання щодо ушкоджень, механізму їх утворення, визначити характер знаряддя, яким заподіяно ці ушкодження. Ушкодження гострою зброєю при дітовбивствах у 4-5 разів рідші, ніж тупою [6]. При оцінці висновку судово-медичного експерта необхідно враховувати всі зібрані докази. Повний, детальний висновок судово-медичної експертизи про причину смерті має важливе значення для визначення способу вчинення дітовбивства. Коли смерть настає в результаті кисневого голодування, слід з'ясувати в наслідок чого: заповнення дихальних шляхів рідиною (якою?) або твердим предметом, або задушення. Відповідь на це питання дозволяє слідчому правильно визначити можливі обставини, в яких відбувались пологи, обставини, в яких загинула дитина, механізм скоєння злочину. Аналізуючи їх можна отримати інформацію про психічний стан вбивці, про особливості особи злочинця. Найскладнішою є оцінка обґрунтованості висновку про народження живої дитини [14].

Особа потерпілого характеризується по різному. Судові медики, поняття новонародженості, трактують дещо інакше, ніж акушери та педіатри. Так, одні акушери вважають, що новонародженим немовля слід вважати протягом 1-3 діб життя, інші – від початку першого годування груддю. На думку педіатрів, новонародженість починається з першого подиху дитини і триває протягом 3-4 тижнів після народження [6]. Тривалість цього періоду різними спеціалістами визначається по-різному. Однак у судово-медичній практиці новонародженою вважається дитина після пологів. Це судово-медичне трактування новонародженості протягом багатьох десятиріч приймалося судами Російської імперії, колишнього Радянського союзу, а нині – Україною [13]. Таке визнання новонародженості у судовій медицині має певне вагоме обґрунтування. Новонароджена дитина – це дитина, яка ще має відповідні ознаки плоду. А саме: кров матері на шкіряних покровах, наявність пуповини, першородної змазки, пологової пухлини тощо. Наявність хоча б однієї з ознак свідчить про новонародженість. Розглянемо ці ознаки новонародженості [14].

Кров на шкіряних покривах (її необхідно направити до судово-імунологічної лабораторії разом із зразками крові, взятої від трупу, для визначення її групової належності). При знаходженні трупа дитини у воді або під дощем, кров може бути відсутньою. Дитина має соковиту вологу пуповину, у живої дитини пуповина з часом зазнає певних змін. В першу добу після народження пуповина досить соковита, зеленуватого кольору, біля основи вона округла, жовто-бурштинового кольору, а далі вона дещо приплюснута. У нормальних умовах після народження дитини пуповина зав'язується та перерізається, поступово вона підсихає і відпадає на 4-10 день. Місце відділення пуповини наприкінці другого тижня зтягується, на ньому залишається рубець. При огляді пуповини необхідно звернути увагу на її довжину, на те зав'язана вона чи ні, який її кінець – відрізаний чи відірваний. Якщо він значно підсох, то його попередньо розмочують. За наявності плаценти її вимірюють і зважують, беруть шматок для гістологічного дослідження. Демаркаційна лінія у вигляді яскраво-червоного кільця, запалення з'являється наприкінці першої доби, поруч з місцем її прикріплення. Якщо ж кільце має фіолетове чи синювате забарвлення, це свідчить про посмертне переміщення трупної крові у процесі гіпостазу та висихання пуповини. Такі процеси можуть відбуватися, якщо дитина прожила до півдоби. Шкіряні покриви новонародженої дитини покриті масною сірувато-білою масою, так званою змазкою. Якщо її небагато, то знаходиться вона лише у складках шкіри, у пахвах, за вухами, на голові. Під мікроскопом видно, що вона складається з дрібних крапельок жиру, кристалів холестерину та жирових кислот, містить пушкове волосся та зроговілі клітини епідермісу. Сировидна змазка, якщо вона не змивалась, може бути виявлена на шкірі трупу навіть через декілька днів [15].

При проходженні плодом пологових шляхів у передлежачому місці (частіше на голові) виникає пологова пухлина внаслідок удавнення та подальшого набрякання м'яких тканин з плазматичним їх просоченням. На розрізі вона жовтуватого кольору і рідкуватої консистенції. У живої дитини набрякова пухлина розсмоктується безслідно вже через добу, максимум – дві, пухлина з крововиливами – за 1-1,5 тижні. Фізіологічна жовтяниця новонароджених, яка виникає на 4 або 5 добу, є теж діагностичною ознакою. Виявлення її дозволяє припустити думку, що немовля прожило не менше 3 днів [13; 14]. За основні ознаки доношеності та зрілості плода приймаються відповідні антропометричні дані, а саме: розміри та вага тіла, високий ступень розвитку підшкірно-жирової клітковини, ядра заокостеніння у нижніх епіфізах стегнових кісток, у рукоятці грудної кістки та у п'ятковій кістці.

Доношеність визначається сукупністю таких умовних показників: строк внутрішньоутробного розвитку – 40-42 тижні, довжина тіла – 47 см, вага – не менше 2,500 г, окружність голівки – 34-36 см, окружність грудної клітки – 32-34 см, шириною у плечах – 10-12 см, відстань між великими вертлюгами стегнових кісток – 9-10 см, відстань між суглобами великих гомілкових кісток – 9-10 см, відстань між лобковим зрощенням і пупком – 6,7-6,8 см, відстань між пупком і мечовидним відростком грудної кістки – 7,2-

7,3 см. У недоношених дітей місце прикріплення пуповини зменшено у бік лобкового зрощення. У доношеній дитини шкіра має рожевий відтінок, хрящі носа та вушних раковин пружні, довжина волосся на голові 2-3 см, наявність пушку – лише на плечовому поясі та на верхній частині спини, наявні чотири різцеві лунки на яснах верхньої щелепи, тверді нігті, що виступають на руках за кінчики пальців, у хлопчиків – яєчка у калитці, у дівчаток – великі статеві губи прикривають малі та клітор. При наявності трупа з плацентою можна більш-менш точно визначити внутрішньоутробний вік плода. Плацента доношеній дитини має округлу форму діаметром 17-20 см, товщину – 2 см, вага – 500 г. [13, с. 105, 106-110; 14]. Таким чином обов'язковою умовою є життєздатність дитини. Життєздатна дитина – це дитина, яка народилася доношеною та зрілою, без грубих природжених вад, пологового каліцтва або хворобливих змін, які могли б перервати її життя. Нежиттєздатною є дитина, яка народилася до сьомого акушерського місяця внутрішньоутробного життя або має важкі хворобливі зміни внутрішніх органів, що можуть призвести до смерті. До категорії умовно життєздатних відносять нормально розвинену дитину після семи місяців внутрішньоутробного життя, але яка ще не досягла повної зрілості. За сприятливих умов при кваліфікованому догляді такі діти виживають. Нежиттєздатною дитиною вважають також дитину, в якій при розтині її трупа виявляються вагомі докази нежиттєздатності у вигляді патологічних змін, хоча ця дитина може бути цілком зрілою і нормально розвиненою.

Жінки, які бажають позбавитись дитини, найчастіше народжують таємно без допомоги сторонніх осіб. Приховані пологи без надання необхідної допомоги, залишають як правило глибокий відбиток на загальному стані породіллі. В одних випадках під впливом такої обстановки пологів у винної матері може з'явитись раптовий намір позбавитись дитини, як причини її фізичних та моральних страждань, в інших – процес пологів допомагає матері впевнитись в злочинному намірі. Подібна обстановка пологів відіграє роль одного з провокуючих факторів, які ведуть до виникнення психічної нестабільності жінки в цей період.

Якщо аналізувати судову практику то впливає така характеристика суб'єктів злочину. Переважна більшість – молоді жінки до 25 років, більше половини не заміжні, народжують дітей вперше, в більшості випадків від випадкового або першого сексуального зв'язку. Дуже переживають за позашлюбну вагітність, приховують від оточуючих. Сором та жах перед батьками або родичами, у більшості випадків, керують діями вбивці. У них бездоганне минуле, вони займаються суспільно-корисною працею, не зловживають алкоголем, для них поява такої незаконнонародженої дитини є життєвою катастрофою, являється наслідком збігу складних особливих та сімейних обставин. Такі жінки, щоб запобігти розголосу, в силу все ще існуючої громадської думки, яка засуджує позашлюбну вагітність, змушені народжувати таємно, у більшості випадків у несприятливих умовах без сторонньої допомоги. В свою чергу, вагітність та пологи як фізіологічні процеси змінюють психіку жінки та її реакцію на оточуючу дійсність, тому такий стан називають обмеженою осудністю. Період вагітності для

цих жінок супроводжується постійним наростанням страху перед ганьбою, яка їх очікує з народженням позашлюбної дитини. Такий стан вкрай зневажає психіку жінку. Тому на фоні таких емоційно факторів протягом вагітності, пологи проходять при надто роздратованій та збудженій поведінці і жінка наважується на такий ганебний вчинок. Але, враховуючи теперішній час, коли моральні цінності змінилися, змінилась громадська думка та спосіб життя молоді, фактори, які впливають на вибір такого рішення своєї проблеми змінилися. Тому можна говорити, що у більшості випадків характерними рисами таких жінок стали аморальна поведінка, зловживання алкоголем, наркотичними засобами, випадкові сексуальні зв'язки тощо. В результаті нестабільного матеріального становища, іноді із-за жорстокої зради коханої людини або в силу інших обставин, вагітність стає небажаною і єдиним рішенням цієї проблеми, тому жінки обирають вбивство дитини [10]. Також на заваді можуть стати і медичні критерії: неможливо зробити аборт через великий строк, чи взагалі неможливо у зв'язку з фізіологічними особливостями організму. Тобто сьогодні переважають мотиви більше цинічні та зухвалі, способи вбивств більш жорстокі. Вивчаючи судову практику у більшості випадків, можна побачити характерні риси теперішньої матері-вбивці як самозакоханої та егоїстичної особи, а саме: дуже молоді жінки, які завагітніли від випадкових зв'язків (дитина їм зовсім не потрібна, тому що вона ще зовсім молода для материнства); завагітніла в результаті першого статевого зв'язку, або вона стала жертвою обману старшого чоловіка, чи коли вступила у статевий зв'язок у нетверезому стані, що у більшості випадків, полюбляє сучасна молодь; жінки у яких сімейні негаразди або постійні зради чоловіка дуже часті сварки з рідними та батьками, які спонукають її на скоєння такого вчинку; матеріально незабезпечені (переважна більшість), без постійного заробітку, без освіти, з низьким загальноосвітнім та культурним рівнем; мешканки сільської місцевості, яких до вчинення дітовбивства спонукає такий фактор, як сором, жах перед ганьбою, що викликані традиціями та звичками, які ще залишились там, де вагоме значення має думка батьків, а суспільство засуджує позашлюбні зв'язки; може бути причиною і бажання не зіпсувати хорошу думку сусідів та оточуючих про себе, щоб не зламати собі кар'єру, або щоб дитина не заважала розкішному життю; половина відрізняється надмірним цинізмом, дурним вихованням, аморальною поведінкою, ніколи не займаються і не бажують займатися корисною справою.

Висновки. Проаналізовані окремі елементи криміналістичної характеристики дітовбивства, які в своїй сукупності, в залежності від слідчої ситуації, надають ймовірну інформацію про дані види правопорушень.

Враховуючи викладену інформацію, органи розслідування можуть використати актуалізовані способи скоєння злочину, інформацію про особу яка його вчинила, характерні ознаки які вказують на вчинення умисного вбивства, на підставі чого визначатись з організаційно-тактичними напрямками розшукової роботи та вчасно вжитим заходам для відшукування, збирання та дослідження доказової інформації. Необхідно також врахувати, що даний вид злочинів може вчинятись у співучасті та шляхом бездіяльності.

Перелік посилань

1. Конституція України від 28 червня 1996 року//Відомості Верховної Ради України – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 27.01.2021).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України». Харків, 2012. 360 с.
4. Старушкевич А. В. Криміналістична характеристика злочинів: навч. посіб. Київ, 1997. 42 с.
5. Антошук А. О. Початковий етап розслідування вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 18 с.
6. Сاینчин С. О. Криміналістичне визначення способів скоєння вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини. *Актуальні проблеми кримінального права, процесу та криміналістики*: матеріали V наук.-практ. конф. Одеса, 2013. С. 400-402.
7. Сاینчин О. С., Нікітін Д. Г. Криміналістичні проблеми розслідування умисних убивств матір'ю своєї новонародженої дитини. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2005. № 2. С. 175-178
8. Пашченко О. Ю., Стратонов В. М., Зубенко В. В. Особливості організації розкриття та розслідування умисних вбивств: навч.-метод. посіб. Херсон, 2003. 220 с
9. Тіщенко В. В. Поняття і функції криміналістичної характеристики злочинів. *Актуальні проблеми держави і права*. Одеса, 2003. Вип.18. С. 850-855.
10. Сاینчин С. О. Досудове розслідування умисного вбивства малолітньої дитини: організація і тактика: автореф.

References

1. Constitution of Ukraine as of June 28, 1996. *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. No. 30. Article 141. (in Ukrainian).
2. Criminal Code of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (access date 27.01.2021).
3. Criminal Procedure Code of Ukraine. Law of Ukraine “On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine in Connection with the Adoption of the Criminal Procedure Code of Ukraine”. М. 2012. 360 p. (in Ukrainian).
4. Starushkevych, A. V. (1997). Criminalistic characteristics of crimes: textbook. К. 42 p. (in Ukrainian).
5. Antoshchuk, A. O. (2014). The initial stage of the investigation into the murder of the mother of her newborn child: extended abstract of candidate thesis of Candidate of Juridical Sciences. Kyiv. 18 p. (in Ukrainian).
6. Sainchin, S. O. (2013). Criminalistic definition of ways of committing murder of the mother of the newborn child. *Topical issues of criminal law, process and criminology*: proceedings of the V Scientific and Practical Conference. Odesa. P. 400-402. (in Ukrainian).
7. Sainchin, O. S. (2005). Criminalistic problems of investigation of premeditated murders of the mother of the newborn child. *Bulletin of Zaporizhzhia National University. Legal sciences*. No. 2. P. 175-178. (in Ukrainian).
8. Pashchenko, O. Yu., Stratonov, V. M., Zubenko, V. V. (2003). Features of the organization of detection and investigation of premeditated murders: study guide. Kherson. 220 p. (in Ukrainian).
9. Tishchenko, V. V. (2003). The concept and functions of forensic characteristics of crimes. *Topical issues of state and law*. Issue 18. Odesa. P. 850-855. (in Ukrainian).
10. Sainchin, S. O. (2014). Pre-trial investigation of premeditated murder of a minor child: organization and tactics:

дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя. 2014. 20 с.

11. Родіна А., Плутицька К. Окремі аспекти розмежування умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини та залишення в небезпеці вчинене матір'ю стосовно новонародженої дитини. *Матеріали конференцій МЦНД*, 2020. С. 51-

54. URL:<https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/article/view/969>

12. Шевченко О. В. Способи вчинення дітовбивства та розмежування умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини (ст. 117 КК) та залишення в небезпеці, вчинене матір'ю стосовно новонародженої дитини (ч. 2 ст. 135 КК України). *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2013. № 5. С. 77-84.

13. Судова медицина / за ред. А. С. Сілового. Київ, 1999. 188 с.

14. Правила проведення судово-медичної експертизи трупів у бюро судово-медичної експертизи: наказ МОЗ України від 17.01.95 № 6. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG793.html

15. Судебная медицина / под. ред. В. М. Смольянинова. Москва, 1981. 378 с.

extended abstract of candidate's thesis of Candidate of Juridical Sciences. Zaporizhzhia. 20 p. (in Ukrainian).

11. Rodina, A., Plutytska, K. (). Some aspects of distinguishing between premeditated murder by the mother of her newborn child and leaving in danger committed by the mother in relation to the newborn child. *Proceedings of the International Center for Science and Research*, 2020. P. 51-54. Retrieved from: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/article/view/969> (in Ukrainian).

12. Shevchenko, O. V. (2013). Ways of committing infanticide and delimitation of premeditated murder by the mother of her newborn child (Article 117 of the Criminal Code) and leaving in danger committed by the mother in relation to the newborn child (Part 2 of Article 135 of the Criminal Code of Ukraine). *Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*. No.5. P. 77-84. (in Ukrainian).

13. Silovyi, A. S. (Ed.). (1999). Forensic medicine. Kyiv. 188 p. (in Ukrainian).

14. Rules of forensic medical examination of corpses in the bureau of forensic medical examination: order of the Ministry of Health of Ukraine dated 17.01.95 No. 6. Retrieved from: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG793.html (in Ukrainian).

15. Smolianinova, V. M. (Ed.). (1981). Forensic medicine. Moscow. 378 p. (in Ukrainian).

ОТДЕЛЬНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДЕТОУБИЙСТВ

А. А. Ковтун

В статье характеризуются и детализируются отдельные элементы криминалистической характеристика преступления, предусмотренного ст. 117 Уголовного кодекса Украины, а именно убийства матерью своего новорожденного ребенка. Изучение следственной практики и специальной литературы, по научной организации расследования, в частности убийства матерью своего новорожденного ребенка, показывает, что указанная деятельность невозможна без применения такой научной категории, как криминалистическая харак-

теристика. Поскольку криминалистическая характеристика является своеобразной информационной моделью, которая позволит в процессе расследования данного правонарушения правильно оценить следственную ситуацию, определиться с организационно правовыми действиями на начальном этапе расследования, а именно построением версий, составлением соответствующих планов и тому подобное.

Имея в своем арсенале информацию относительно отдельных элементов данного правонарушения, а именно: способа совершения убийства матерью своего новорожденного ребенка, места и времени его совершения, информации о личности правонарушителя, в данном случае роженицы, ребенка который найден мертвым, а также изменения в окружающей среде и другой информации, позволит органам расследования эффективнее прогнозировать возможные протекания событий, устанавливать все обстоятельства подлежащих доказыванию, а также лиц, причастных к совершенному правонарушению.

Ключевые слова: детоубийство, новорожденный ребенок, криминалистическая характеристика, объект, место совершения преступления, время совершения преступления.

SEPARATE ELEMENTS OF THE CRIMINALISTIC CHARACTERISTIC OF INFANT KILLING

A. Kovtun

The article describes and details the individual elements of the forensic characteristics of the crime under Article 117 of the Criminal Code of Ukraine, namely, the mother's murder of her newborn child. The study of investigative practice and special literature on the scientific organization of the investigation, in particular the murder of her newborn child by a mother, shows that this activity is impossible without the use of such a scientific category as a forensic characteristic. Since the forensic characteristic is a kind of information model that will allow, in the course of the investigation of this offense, to correctly assess the investigative situation, to determine the organizational and legal actions at the initial stage of the investigation, namely, the construction of versions, the preparation of appropriate plans, etc.

Having in its arsenal information regarding the individual elements of this offense, namely: the way the mother committed the murder of her newborn child, the place and time of its commission, information about the identity of the offender, in this case the woman in labor, the child who was found dead, as well as changes in the environment and other information will allow the investigating authorities to more effectively predict the possible course of events, establish all the circumstances to be proved, as well as the persons involved in the committed offense.

Key words: infanticide, newborn child, forensic characteristics, object, place of crime, time of crime.